

i forhold til de andre skurke. En afskaffelse af EU's bomuldsstøtte er vigtig både i sig selv og for at sende et signal til blandt andet USA.

Hertil kommer, at bomuldsproduktionen og dens koncentration i nogle små områder i EU udgør en stor miljømæssig belastning. Europa-Kommissionen skriver selv, at

»...tendensen hen imod monokultur i bomuldsproduktionen har været en af de stærkeste kilder til kritik i de seneste år. Kombineret med bomuldsproduktionens stærke afhængighed af kunstvanding og gødning betyder det, at bomuldsproduktionen i vid udstrækning er forbundet med lav biodiversitet og jorderosion⁶⁾.« (Forslagsstillerens oversættelse).

Det konkluderes, at de miljømæssige fordele klart overstiger ulemperne ved en bomuldsreform.

Med så stærke argumenter, både når det gælder global retfærdighed og miljø, er det svært at forstå, at Europa-Kommissionen ikke går hele vejen. Dens forslag går ud på,

- at det samlede dyrkede areal reduceres med ca. 10 pct.,
- at ca. 60 pct. af støtten overgår til »Single farm payment«, hvilket betyder, at den ydes uanset, om der dyrkes bomuld eller andre afgrøder omfattet af systemet,
- at en sum bruges til omstrukturering af produktionen, formentlig især eller udelukkende en omlægning til andre afgrøder, og
- at resten fortsat specifikt gives til bomuldsproduktion.

Det er ikke godt nok. Arealreduktionen sikrer ikke engang, at den producerede mængde falder. Der har historisk været tale om store stigninger i udbyttet pr. hektar. Værst er det dog, at der stadig specifikt skal gives støtte til bomuld.

Man kunne i dette tilfælde have en vis sympati for, at der er sociale hensyn at tage. I almindelighed er EU's landbrugspolitik noget af det mest asociale, man kan forestille sig. Der er ikke mange andre ordninger, hvor der udbetales millionbeløb i overførselsindkomst til millionærer. Netop når det gælder bomuld, ser det imidlertid ud til at være rigtigt, at mange af bønderne er fattige efter europæisk standard, men det er de naturligvis langt fra efter afrikansk standard.

Det er dog ikke noget argument for at give støtte til dyrkning af netop bomuld. Tværtimod ville disse bønder have større glæde af en støtte, der blev givet til dem uden betingelser om, at de skulle dyrke en afgrøde, hvor de ikke er i nærheden af at være konkurrencedygtige på et frit marked.

Beslutningsforslaget indebærer, at regeringen aktivt skal arbejde for, at der ikke fremover gives støtte, der er betinget af, at der dyrkes bomuld. Det åbner mulighed for at give et særlig højt tilskud til de berørte bønder. Efter forslagsstillerens opfattelse bør et sådant ekstratilskud aftrappes over et antal år. Det vil lægge et vist økonomisk pres og give mulighed for omstilling af landbruget i de berørte områder, og det er jo ikke i længden sundt for mennesker, herunder bønder, at få noget for ingenting. Det er dog ikke et krav i dette beslutningsforslag, at der sker aftrapning af tilskuddet. Kravet er, at støtten ikke gives til bomuldsproduktion.

Tobak

På mange måder minder forholdene for produktion af tobak om forholdene for produktion af bomuld.

Tobak er også en vigtig eksportartikel for de mindst udviklede lande. Dog udgør eksportværdien kun ca. 1/3 af eksportværdien for bomuld⁷⁾. Til gengæld er de største producenter ulande, som ikke tilhører gruppen af mindst udviklede lande. Langt størst er Kina med 38 pct. og herefter følger Brasilien og Indien med hver 8-9 pct. EU står for 5,4 pct.⁸⁾

Miljøproblemerne ved tobaksproduktion er ikke på samme niveau som for bomuld. Til gengæld er det velkendt, at sundhedsproblemerne ved rygning er endog meget store. Når EU støtter tobaksproduktionen, resulterer det i et vist pres nedad på verdensmarkedsprisen og dermed i lidt flere rygere. EU's tobaksstøtte har ligesom bomuldsstøtten ligget på flere gange verdensmarkedsprisen, og uden støtte ville store dele eller måske hele tobaksproduktionen falde bort. Det vil ikke kunne undgås at have en gunstig virkning, hvis støtten til EU's tobaksproduktion bortfaldt. Enten ville fattige lande overtage produktionen, eller også ville forbruget falde. Sandsynligvis ville man se en kombination af disse to muligheder.

Tobakstøtten er umulig at forsvare også set i lyset af, at EU-landene pålægger tobak høje afgifter, forbyder tobaksreklamer og bruger penge på kampagner mod rygning. Det hænger simpelthen ikke logisk sammen, og det er formentlig derfor, at Europa-Kommissionen vælger at gå længere, når det gælder tobak, end når det gælder bomuld.

Som udgangspunkt minder EU's nuværende tobaksstøtte om bomuldsstøtten. Men modsat støtten til bomuld foreslår Europa-Kommissionen faktisk en fuld afkobling af støtten til tobaksproduktion, der for de største tobaksproducenter skal ske i tre trin. Hvor mange år, der vil gå på hvert af disse trin, fremgår ikke af forslaget. Hertil kommer, at støtten til omstrukture-